

น้อยคนนักที่จะรู้จักดินพรุ

ดินอินทรีย์หรือดินพรุ

หมายถึงดินที่มีวัสดุอินทรีย์ หรือมีเศษซากพืชทับถมกันปริมาณมาก และเป็นชั้นหนามากกว่า 40 เซนติเมตรจากผิวดิน พบในพื้นที่ลุ่มน้ำขังหรือมีน้ำขังนานเกือบตลอดปี ดินและน้ำเป็นกรดจัดมาก เนื่องจากการสะสมเศษชิ้นส่วนพืชเป็นไปได้ช้ามาก และมักพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่มีองค์ประกอบของกำมะถันอยู่สูง (ไพไรต์) ซึ่งเมื่อชั้นดินนี้แห้งจะแปรสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด

ลักษณะของดินอินทรีย์

ดินมีการสะสมเศษชิ้นส่วนพืชที่สลายตัวดี กำลังสลายตัวหรือน้อยเป็นชั้นหนา ในพื้นที่ลุ่มต่ำที่มีน้ำขังตลอดปีหรือเกือบตลอดปี สภาพพืชพรรณธรรมชาติเป็นพรุเสม็ด กก และกระจูด เป็นต้น พบในบริเวณที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลของภาคใต้และภาคตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 260,109 ไร่ ประกอบด้วย กลุ่มดินอินทรีย์ที่มีชั้นวัสดุหนา 40-100 เซนติเมตรจากผิวดิน และกลุ่มชุดดินอินทรีย์ที่มีชั้นวัสดุอินทรีย์หนามากกว่า 100 เซนติเมตรจากผิวดิน

สภาพพื้นที่ดินพรุ

ปัญหาของดินอินทรีย์

ดินอินทรีย์ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ลุ่ม มีน้ำท่วมขังนาน อินทรีย์วัตถุเกาะตัวกันอย่างหลวม ยึดหยุ่นและลอยน้ำเมื่อมีการระบายน้ำออกไป ดินแห้งจะยุบตัวมาก ดินไฟง่าย ดับยาก ดินและน้ำเป็นกรดจัดมาก เกิดความไม่สมดุลของธาตุอาหาร ทำให้พืชแสดงอาการขาดธาตุอาหาร เช่น ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม สังกะสี ทองแดง โบรอน และแมงกานีส เกิดความเป็นพิษของเหล็กและอะลูมิเนียม เป็นต้น ทำให้การเจริญเติบโตของพืชไม่ดี ให้ผลผลิตต่ำ และมีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น นอกจากนี้การจัดการดินทำได้ลำบาก และเสียค่าใช้จ่ายสูง

การปรับปรุงแก้ไข

การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่ดินอินทรีย์ มีการระบายน้ำออกไปจากพื้นที่จะทำให้ดินและน้ำเป็นกรดจัดมาก การปรับปรุงแก้ไขจึงดำเนินการเช่นเดียวกับการปรับปรุงแก้ไขดินเปรี้ยวจัด โดยเลือกพื้นที่บริเวณขอบๆ พรุที่น้ำท่วมไม่สูง มีชั้นวัสดุอินทรีย์บางและมีแหล่งน้ำจืด เป็นต้น

1. การควบคุมระดับน้ำ ควบคุมระดับน้ำใต้ดินให้คงที่เพื่อป้องกันการเติมออกซิเจนให้กับสารไฟโรต์ที่อยู่ใต้ชั้นดินอินทรีย์ เกิดเป็นสารประกอบจาโรไซด์ ทำให้ดินและน้ำเป็นกรดจัดมาก ดังนั้นการปล่อยให้พื้นที่ดินอินทรีย์แห้งเกินไปจะเกิดผลเสีย คือดินจะแปรสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด และชั้นดินอินทรีย์จะยุบตัวลงมากจากการสูญเสีย น้ำ สลายตัว และเกิดไฟไหม้
2. การเตรียมดิน ดินอินทรีย์เป็นดินที่ยุบตัวง่าย จึงควรเลือกเครื่องมือ หรือเครื่องจักรกลที่มีน้ำหนักเบา หรือใช้แรงคนในการเตรียมดินเพื่อปลูกพืช
3. เลือกชนิดพืชปลูกให้เหมาะสม ปลูกพืชที่ชอบดินกรดและทนต่อสภาพน้ำขัง โดยมีการจัดการดินตั้งแต่การเตรียมดิน การค้ำยันไม่ให้พืชล้ม ชนิดพืชที่เหมาะสม ได้แก่ ข้าว และยกร่องปลูกพืช ผัก ข้าวโพด มันเทศ มันสำปะหลัง กล้วย ถั่วเขียว มะพร้าว และพืชตระกูลปาล์ม
4. การใส่วัสดุปุ๋ยทางการเกษตร ลดความเป็นกรดของดินโดยใส่วัสดุปุ๋ยตามความรุนแรงของความเป็นกรดของดิน เช่นเดียวกับการจัดการดินเปรี้ยวจัด
5. การใส่ปุ๋ย ดินอินทรีย์เมื่อแห้งจะเป็นกรดจัดมาก เกิดความไม่สมดุลของธาตุอาหาร และขาดธาตุอาหาร เช่น ขาดธาตุไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม สังกะสี ทองแดง โบรอน และแมงกานีส เกิดความเป็นพิษของเหล็กและอะลูมิเนียม เป็นต้น จึงควรให้ปุ๋ยที่มีธาตุอาหารดังกล่าวร่วมกับการใช้วัสดุปุ๋ย

